

Regulamin udzielania kredytów klientom instytucjonalnym

Spis treści:

Rozdział 1	Postanowienia ogólne	3
Rozdział 2	Podstawowe warunki i zasady udzielania kredytów	5
Rozdział 3	Prawne zabezpieczenie spłaty kredytu.....	6
Rozdział 4	Oprocentowanie, opłaty i prowizje	6
Rozdział 5	Postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy.....	8
Rozdział 6	Zobowiązania i uprawnienia kredytobiorcy	9
Rozdział 7	Spłata kredytu	9
Rozdział 8	Reklamacje, skargi, wnioski	9
Rozdział 9	Zakończenie umowy	11
Rozdział 10	Postanowienia końcowe	11

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1

1. „Regulamin udzielania kredytów klientom instytucjonalnym” (dalej: regulamin), określa zasady udzielania kredytów związanych z finansowaniem prowadzonej działalności i warunki ich spłaty obowiązujące w banku oraz prawa i obowiązki stron umowy.
2. Regulamin znajduje zastosowanie również w przypadku kredytowania jednostek samorządu terytorialnego oraz wspólnot mieszkaniowych, a także wystawiania gwarancji.
3. Postanowienia regulaminu są dla stron wiążące, jeżeli strony w umowie nie określą odmiennie swych praw i obowiązków.

§ 2

Przez określenia użyte w regulaminie należy rozumieć:

- 1) bank – Kaszubski Bank Spółdzielczy;
- 2) dzień roboczy – dzień kalendarzowy inny niż sobota lub dzień określony odrębnymi przepisami jako dzień wolny od pracy, w którym bank prowadzi obsługę klientów w zakresie uregulowanym regulaminem;
- 3) działalność gospodarcza – zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły, w tym działalność rolnicza;
- 4) gwarancja – jednostronne zobowiązanie banku gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji – bezpośrednio, albo za pośrednictwem innego banku;
- 5) klient/klient instytucjonalny – osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną, osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, wspólnik spółki cywilnej, rolnik, w tym jednostka samorządu terytorialnego, wspólnota mieszkaniowa;
- 6) kredyt – środki pieniężne oddane przez bank do dyspozycji kredytobiorcy na warunkach i na cel określony w umowie; o ile regulamin nie stanowi inaczej, albo z właściwości zobowiązania nie wynika nic innego, w jego rozumieniu kredyt to także gwarancja;
- 7) kredyt inwestycyjny – kredyt w rachunku kredytowym, nieodnawialny, przeznaczony na finansowanie realizowanych przez kredytobiorcę inwestycji;
- 8) kredyt obrotowy – kredyt w rachunku kredytowym albo rachunku bieżącym, odnawialny lub nieodnawialny, udzielany na sfinansowanie bieżących potrzeb finansowych kredytobiorcy;
- 9) kredyt odnawialny – kredyt w rachunku kredytowym albo w rachunku bieżącym, którego spłata całości lub wykorzystanej części kredytu powoduje, iż odnawia się on do kwoty określonej w umowie i może być wielokrotnie wykorzystywany w okresie kredytowania do wysokości przyznanego limitu;
- 10) kredytobiorca – klient instytucjonalny, który zawarł z bankiem umowę;
- 11) LTV – wskaźnik wyrażający stosunek kwoty kredytu do wartości nieruchomości stanowiącej lub mającej stanowić zabezpieczenie spłaty kredytu;
- 12) należności przeterminowane – należności banku, niespłacone w terminach określonych w umowie lub w terminie wskazanym przez bank;
- 13) okres karencji/karencja – ustalony w umowie, w tym w harmonogramie spłaty, okres od dnia zawarcia umowy do ustalonego w harmonogramie spłaty terminu, w którym kredytobiorca nie jest zobowiązany do spłaty kredytu, z wyłączeniem zapłaty odsetek;
- 14) okres kredytowania – okres liczony od dnia udzielenia kredytu do dnia całkowitej spłaty należności z tytułu kredytu wraz z odsetkami;
- 15) placówka banku – jednostka organizacyjna banku prowadząca obsługę klientów instytucjonalnych w zakresie określonym regulaminem;
- 16) postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy/oddanie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy – umożliwienie kredytobiorcy wykorzystania/wypłatę kredytu, w sposób i na warunkach określonych w umowie;
- 17) postawienie kredytu w stan wymagalności – żądanie przez bank spłaty kredytu przed umownym terminem spłaty;
- 18) prawne zabezpieczenie spłaty kredytu – przewidziana prawem forma zabezpieczenia wierzytelności banku z tytułu udzielonego kredytu, przyjmowana przez bank zgodnie z obowiązującymi w banku zasadami dotyczącymi prawnego zabezpieczenia wierzytelności banku;
- 19) Prawo bankowe – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;
- 20) Prawo dewizowe – ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe;
- 21) Prawo restrukturyzacyjne – ustawa z dnia 15 maja 2015 r. prawo restrukturyzacyjne;

- 22) publikacja - udostępnienie informacji o wartości stawki bazowej przez administratora zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie opracowywania danej stawki bazowej lub określonymi w oświadczeniu dotyczącym stawki bazowej, które jest publikowane zgodnie z art. 27 Rozporządzenia BMR;
- 23) rachunek bieżący – rachunek bankowy służący klientowi instytucjonalnemu do przeprowadzania rozliczeń pieniężnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, prowadzony przez bank na podstawie obowiązującej w nim regulacji;
- 24) rachunek kredytowy – rachunek służący do ewidencjonowania stanu zadłużenia kredytobiorcy;
- 25) rachunek obsługi kredytu – rachunek bieżący, rachunek pomocniczy lub rachunek spłaty kredytu, z którego dokonywana jest spłata kapitału kredytu, odsetek, opłat, prowizji i kosztów;
- 26) rachunek spłaty kredytu – nieoprocentowany rachunek wskazany w umowie, na który kredytobiorca wpłaca środki przeznaczone na spłatę kapitału kredytu, odsetek, opłat, prowizji i kosztów;
- 27) rata kredytu – część kredytu przypadająca do spłaty przez kredytobiorcę w wysokości i w terminie określonym w umowie i/lub harmonogramie spłaty;
- 28) reklamacja – każde wystąpienie klienta kierowane do banku, zawierające zastrzeżenia do świadczonych przez bank usług w zakresie wykonywania czynności bankowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe
- 29) rezydent – klient instytucjonalny mający siedzibę w kraju, w rozumieniu ustawy Prawo dewizowe;
- 30) rolnik – osoba fizyczna, prowadząca działalność rolniczą;
- 31) stawka bazowa – indeks lub wskaźnik referencyjny w rozumieniu Rozporządzenia BMR, ustalona przez strony w umowie, spośród wskazanych poniżej:
 - a) WIBOR - oznacza wskaźnik referencyjny stopy procentowej, którego Administratorem jest podmiot GPW Benchmark S.A. lub każdy inny podmiot, pełniący tę funkcję w przyszłości;
 - b) WIRON - oznacza wskaźnik referencyjny stopy procentowej, którego Administratorem jest podmiot GPW Benchmark S.A. lub każdy inny podmiot, pełniący tę funkcję w przyszłości;
 - c) WIRON Stopa Składana - oznacza wskaźnik referencyjny stopy procentowej, którego Administratorem jest podmiot GPW Benchmark S.A. lub każdy inny podmiot, pełniący tę funkcję w przyszłości;
 - d) Stopa redyskonta weksli NBP - stopa określana i ogłaszana przez Radę Polityki Pieniężnej;
- 32) strona internetowa banku – www.bank-kaszubski.pl;
- 33) suma gwarancyjna – określona w umowie kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności banku z tytułu udzielonej gwarancji;
- 34) tablica – tablica ogłoszeń w banku;
- 35) taryfa – obowiązująca w banku taryfa prowizji i opłat dla klientów instytucjonalnych określająca wysokość prowizji i opłat bankowych pobieranych przez bank z tytułu udzielenia i spłaty kredytu oraz wykonywania innych czynności bankowych, w tym związanych z obsługą kredytu, publikowana na stronie internetowej;
- 36) termin spłaty – wskazana w umowie i/lub harmonogramie data spłaty całości lub części kredytu (raty) i odsetek;
- 37) transza kredytu – część kredytu postawiona do dyspozycji kredytobiorcy w wysokości i terminie określonym w umowie;
- 38) umowa – umowa o kredyt zawarta pomiędzy bankiem a kredytobiorcą;
- 39) waluta kredytu – waluta, w której udzielany jest kredyt;
- 40) wkład własny/środki własne/udział własny kredytobiorcy – środki finansowe, które wraz z kredytem umożliwiają sfinansowanie całości inwestycji; jego formę, wysokość i termin wniesienia określa umowa;
- 41) wniosek – wniosek o udzielenie lub podwyższenie kredytu, w rozumieniu regulaminu może określać także zlecenie udzielenia gwarancji;
- 42) wnioskodawca – klient instytucjonalny, który złożył w banku wniosek;
- 43) wypłata kredytu – wykorzystanie przez kredytobiorcę całości lub części kredytu na warunkach i w sposób określony w umowie;
- 44) wyróżnik marketingowy – nazwa produktowa kredytu wyróżniająca dany produkt spośród innych;
- 45) zdolność kredytowa – zdolność klienta instytucjonalnego do spłaty kredytu wraz z odsetkami, opłatami i prowizjami oraz innymi kosztami przewidzianymi w umowie.

Rozdział 2. Podstawowe zasady i warunki udzielania kredytów

§ 3

1. Na warunkach określonych w regulaminie bank udziela klientom instytucjonalnym następujących rodzajów kredytów:
 - 1) z uwagi na przedmiot kredytowania:
 - a) kredytu obrotowego,
 - b) kredytu inwestycyjnego,
 - c) kredytu inwestycyjno-obrotowego;
 - 2) z uwagi na formę wykorzystania:
 - a) kredytu w rachunku bieżącym,
 - b) kredytu w rachunku kredytowym;
 - 3) z uwagi na okres kredytowania:
 - a) kredytu krótkoterminowego – z okresem kredytowania do 1 roku,
 - b) kredytu średnioterminowego – z okresem kredytowania od 1 roku do 5 lat,
 - c) kredytu długoterminowego – z okresem kredytowania powyżej 5 lat;
 - 4) z uwagi na rodzaj waluty - w złotych.
2. Bank może udzielać kredytów zgodnie z ofertą banku.
3. Kredyty mogą posiadać wyróżnik marketingowy wskazany w umowie.
4. Kredyty udzielane są na okres ustalony w umowie.
5. Umowa określa wzajemne zobowiązania stron, warunki udzielenia kredytu oraz prawne zabezpieczenie spłaty kredytu.
6. Kwota kredytu uzależniona jest od zdolności kredytowej wnioskodawcy i oferty banku w ramach danego rodzaju kredytu.
7. Kredyty udzielane są kredytobiorcom – osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania banku lub kredytobiorcom – osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania banku.

§ 4

Bank udziela kredytów ze środków własnych lub źródeł zewnętrznych, w ramach posiadanych uprawnień.

§ 5

Przedmiotem kredytowania mogą być wszelkie przedsięwzięcia, a w szczególności:

- 1) bieżące potrzeby związane z prowadzoną działalnością;
- 2) przedsięwzięcia zmierzające do podjęcia nowej działalności lub rozwoju już istniejącej.

§ 6

1. Warunkiem udzielania kredytu przez bank jest posiadanie przez wnioskodawcę zdolności kredytowej.
2. Posiadanie przez wnioskodawcę zdolności kredytowej nie zobowiązuje banku do udzielenia kredytu.
3. Bank może udzielić kredytu wnioskodawcy, który nie posiada zdolności kredytowej pod warunkiem ustanowienia szczególnego sposobu zabezpieczenia spłaty kredytu, z jednoczesnym przedstawieniem programu naprawy gospodarki podmiotu, którego realizacja zapewni, w ocenie banku, uzyskanie zdolności kredytowej w określonym terminie, przy czym programem naprawy gospodarki podmiotu, o którym mowa powyżej, może być w szczególności układ przyjęty w ramach postępowania restrukturyzacyjnego prowadzonego zgodnie z Prawem restrukturyzacyjnym.
4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio przy udzieleniu kredytu nowo utworzonemu przedsiębiorcy, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, a posiadającej zdolność prawną.
5. Bank uzależnia przyznanie kredytu oraz ustalenie warunków kredytowania również od:
 - 1) celowości gospodarczej przedsięwzięcia lub działalności;
 - 2) efektywności przedsięwzięcia finansowanego kredytem;
 - 3) zaangażowania środków własnych w realizowane przedsięwzięcie;
 - 4) właściwego zabezpieczenia spłaty kredytu;
 - 5) stopnia ryzyka kredytowego.
6. Bank może odmówić udzielenia kredytu bez podania przyczyny.
7. Na pisemny wniosek wnioskodawcy, złożony w ciągu 30 dni od otrzymania informacji o negatywnej decyzji kredytowej, bank przekazuje w formie pisemnej, wyjaśnienie dotyczące dokonanej przez siebie oceny zdolności kredytowej, za opłatą wskazaną w taryfie.
8. Udzielenie kredytu może być uzależnione od posiadania przez klienta instytucjonalnego rachunku bieżącego w banku.

§ 7

1. Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć w banku:

- 1) poprawnie wypełniony i kompletny wniosek według wzoru obowiązującego w banku, podpisany przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu wnioskodawcy;
- 2) dokumenty, wymagane przez bank, do oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy; ilość oraz rodzaj dokumentów i informacji składanych wraz z wnioskiem przez wnioskodawcę uzależniona jest od rodzaju prowadzonej działalności, powiązań kapitałowych lub organizacyjnych, okresu współpracy z bankiem, rodzaju finansowanej transakcji, rodzaju i kwoty kredytu oraz okresu kredytowania;
- 3) dokumenty dotyczące proponowanego prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu, w szczególności:
 - a) dokumenty określające prawo własności,
 - b) umowy ubezpieczenia,
 - c) dokumenty określające wartość przedmiotu zabezpieczenia.
2. Wnioskodawca, na żądanie banku, zobowiązany jest zlecić rzeczoznawcy, na swój koszt, sporządzenie wyceny proponowanego przedmiotu zabezpieczenia; bank wymaga aby wycena nieruchomości, spełniała wymagania określone w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i została wykonana przez rzeczoznawcę majątkowego, wybranego w drodze ustaleń między bankiem i wnioskodawcą.
3. Bank weryfikuje informacje zawarte w dokumentacji opisanej w ust. 1 i może dokonywać odpowiednich badań i inspekcji u wnioskodawcy ubiegającego się o kredyt.
4. Przedmiotem badań i inspekcji mogą być księgi handlowe przedsiębiorstwa, dokumentacja finansowa, marketingowa, handlowa i inna dotycząca prowadzonej działalności, a także stan majątku wnioskodawcy i proponowane zabezpieczenie spłaty kredytu.
5. Bank zastrzega sobie także prawo do kontaktowania się z innymi bankami i instytucjami w celu uzyskania informacji mogących przyczynić się do oceny sytuacji wnioskodawcy.
6. Bank każdorazowo indywidualnie określa dokumenty i informacje stanowiące podstawę oceny zdolności kredytowej.
7. W dniu złożenia wniosku w banku wnioskodawca zobowiązany jest dokonać zapłaty opłaty przygotowawczej za rozpatrzenie wniosku, o ile jest wymagana.
8. W przypadku rezygnacji wnioskodawcy z kredytu opłata, o której mowa w ust. 7, nie podlega zwrotowi.

Rozdział 3. Prawne zabezpieczenie spłaty kredytu

§ 8

1. Ustanowienie prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu może być warunkiem udzielenia kredytu.
2. Bank może żądać ustanowienia jednej lub wielu form prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu.
3. Bank wypłaca kredyt pod warunkiem skutecznego ustanowienia prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu, o ile umowa nie stanowi inaczej.
4. Wszelkie koszty związane z ustanowieniem, funkcjonowaniem, zniesieniem i zmianą prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu ponosi kredytobiorca.
5. Bank jest uprawniony do monitorowania prawidłowości i wartości ustanowionego zabezpieczenia przez cały okres obowiązywania umowy.
6. Bank może, pod rygorem wypowiedzenia umowy, żądać zmiany lub ustanowienia dodatkowego prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu w przypadku:
 - 1) zagrożenia lub utraty zdolności kredytowej przez kredytobiorcę;
 - 2) zmniejszenia się wartości rynkowej przedmiotu zabezpieczenia;
 - 3) zagrożenia terminowej spłaty kredytu lub odsetek.

Rozdział 4. Oprocentowanie, opłaty i prowizje

§ 9

1. Kredyt jest oprocentowany według określonej w umowie:
 - 1) stałej stopy procentowej;
 - 2) zmiennej stopy procentowej stanowiącej sumę stawki bazowej i marży banku.
2. Stała stopa procentowa oznacza, że w trakcie trwania umowy oprocentowanie kredytu nie ulega zmianie.
3. Zmienna stopa procentowa jest ustalana w oparciu o określoną w umowie stawkę bazową. Zmiana wartości stawki bazowej nie stanowi zmiany warunków umowy i nie może być podstawą do jej wypowiedzenia.
4. Wartość stawki bazowej aktualizowana jest na zasadach wskazanych w umowie, na podstawie publikacji administratora danej stawki bazowej. Dostęp do wartości poszczególnych stawek bazowych możliwy jest poprzez stronę odpowiedniego administratora lub poprzez dzienniki ogólnopolskie lub

portale internetowe dotyczące finansów lub gospodarki, w tym na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego (www.nbp.pl) – w zakresie stopy redyskonta weksli NBP.

5. W przypadku czasowego lub trwałego zaprzestania opracowywania stopy bazowej, lub zmiany metody jej obliczania, zastosowanie znajdują „Zasady postępowania Kaszubskiego Banku Spółdzielczego w przypadku czasowego lub trwałego zaprzestania opracowywania Stopy Bazowej lub zmiany metody jej obliczania” stanowiące załącznik do niniejszego regulaminu.
6. Wysokość marży banku może być zmieniana, w trakcie trwania umowy, w sytuacjach określonych w umowie.
7. Na zmianę marży banku wpływają następujące czynniki:
 - 1) wydłużenie okresu kredytowania;
 - 2) zmiana wysokości kredytu;
 - 3) zmiana formy prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu;
 - 4) niedotrzymanie przez kredytobiorcę zobowiązań zawartych w umowie.
8. Maksymalna wysokość oprocentowania kredytu nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne); jeżeli oprocentowanie kredytu przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne.
9. Wysokość odsetek ustawowych, równa się sumie stopy referencyjnej NBP i 3,5 p.p. i jest ogłaszana przez Ministra Sprawiedliwości w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

§ 10

1. Bank nalicza odsetki od kwoty wykorzystanego kredytu za okres od dnia wykorzystania kredytu przez kredytobiorcę do dnia poprzedzającego jego spłatę włącznie.
2. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej przy naliczaniu odsetek przyjmuje się, że rok ma 365 dni, a miesiąc rzeczywistą liczbę dni.

§ 11

1. Kredyt przeterminowany oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej określonej w umowie.
2. Maksymalna wysokość oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, o którym mowa w ust. 1, nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie); jeżeli oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.
3. Wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie, o których mowa w ust. 2, równa się sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 p. p.
4. Uznaje się że obowiązek informacyjny banku wobec kredytobiorcy oraz poręczyciela, a także dłużników z tytułu zabezpieczenia kredytu, w zakresie zmiany stopy referencyjnej NBP, jest spełniony z uwagi na powszechny dostęp do dzienników ogólnopolskich oraz stron portali internetowych dotyczących finansów lub gospodarki, w których informacje o tej stopie są publikowane oraz strony internetowej Narodowego Banku Polskiego www.nbp.pl.

§ 12

1. Bank pobiera od kredytobiorcy prowizje i opłaty określone w obowiązującej w banku taryfie.
2. Taryfa publikowana jest na tablicy oraz na stronie internetowej banku.
3. W trakcie trwania umowy taryfa może ulec zmianie; zmiana w tym zakresie nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy.
4. Taryfa może zostać zmieniona w terminie do 6 miesięcy od dnia, gdy wystąpi choć jedna z wymienionych przyczyn tj:
 - 1) zmieni się którykolwiek ze wskaźników wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, o co najmniej 0,10 punktu procentowego, przy czym w przypadku zmiany więcej niż jednego wskaźnika, podstawą do zmiany jest wskaźnik o najwyższej wartości zmiany;
 - 2) zmieni się wysokość przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, publikowane przez Główny Urząd Statystyczny, o co najmniej 1% w stosunku do poprzednio obowiązującego w analogicznym okresie;
 - 3) zmienią się ceny energii, ceny połączeń telekomunikacyjnych, usług pocztowych, koszty obsługi rozliczeń transakcji, rozliczeń międzybankowych i innych kosztów ponoszonych przez bank na rzecz instytucji zewnętrznych, których dotyczą opłaty i prowizje - o co najmniej 1% w stosunku do poprzednio obowiązującej ceny w analogicznym okresie (rocznym, kwartalnym lub miesięcznym);
 - 4) konieczności zmiany kapitałów banku, w tym kapitału zakładowego, zmiany lub utworzenia funduszy własnych, w tym funduszy rezerwowych, zmiany lub utworzenia rezerw lub odpisów, zapłaty obowiązkowych opłat, podatków lub innych należności publicznoprawnych, na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, decyzji, rekomendacji lub zaleceń organów

- nadzoru nad rynkiem kapitałowym, finansowym lub konsumenckim, bądź unormowań dotyczących standardów rachunkowości;
- 5) zmiany, uchylecia lub wprowadzenia nowych powszechnie obowiązujących przepisów prawa, o ile w ich wyniku i w celu dostosowania się do nich, konieczna stała się zmiana taryfy;
 - 6) zmiany lub pojawienia się nowej interpretacji powszechnie obowiązujących przepisów prawa na skutek orzeczeń sądów lub uchwał, decyzji, rekomendacji, stanowisk lub innych aktów wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, Narodowy Bank Polski, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Bankowy Fundusz Gwarancyjny lub organy władzy publicznej, o ile w ich wyniku i w celu dostosowania się do nich, konieczna stała się zmiana taryfy;
 - 7) decyzji instytucji lub banków zewnętrznych (np. ARiMR lub BGK) w ramach współpracy z którymi został udzielony kredyt – w odniesieniu do kredytów udzielanych we współpracy z tymi instytucjami lub bankami oraz w zakresie wynikającym z tych decyzji;
 - 8) wprowadzenia nowych produktów lub usług, przy czym zmiana ta będzie dotyczyła ustanowienia nowych opłat lub prowizji dla udostępnianych nowych produktów lub usług albo kiedy zostaną wycofane produkty lub usługi, a wówczas zmiana będzie dotyczyła produktów lub usług wycofanych;
 - 9) rozszerzenia lub zmiany funkcji produktów lub usług;
 - 10) dostrzeżenia konieczności sprostowania omyłki pisarskiej, rachunkowej, lub zaistnieje konieczność wprowadzenia zmian porządkowych, które nie wpływają na wysokość opłat i prowizji.
5. Zmiany będą polegać na podwyższeniu lub obniżeniu stawki prowizji lub opłat, zgodnie z kierunkiem zmian wskaźników lub kosztów, o których mowa w ust. 4 pkt 1-3, o nie więcej niż dwukrotność dotychczas obowiązującej stawki lub prowizji, przy czym nie dotyczy to przypadków podwyższenia opłat lub prowizji, których wartość wynosiła 0 złotych lub 0%.
 6. Zmiany taryfy:
 - 1) nie będą dokonywane częściej niż raz na kwartał, z wyjątkiem zmian, wynikających z decyzji instytucji wskazanych w ust. 4 pkt 7;
 - 2) będą przeprowadzane w trybie wskazanym w § 24 ust. 3-9.
 7. Niezależnie od okoliczności wskazanych w ust. 4, bank w każdym czasie ma prawo dokonać zmian opłat i prowizji, określonych w taryfie, polegających na ich obniżeniu, zmianach warunków ich pobierania na korzystniejsze dla klienta lub zaprzestaniu ich pobierania.
 8. Zapłacone przez kredytobiorcę opłaty i prowizje nie podlegają zwrotowi w przypadku niewykorzystania w całości lub w części kredytu postawionego do dyspozycji kredytobiorcy, chyba że umowa stanowi inaczej.

Rozdział 5. Postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy

§ 13

1. Postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy następuje po:
 - 1) podpisaniu przez kredytobiorcę umowy oraz ustanowieniu prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu, o ile umowa nie stanowi inaczej;
 - 2) zapłaceniu prowizji;
 - 3) spełnieniu innych warunków określonych w umowie.
2. Niepodpisanie umowy w uzgodnionym terminie, bank uznaje za rezygnację z jej zawarcia.
3. Bank odstępuje od umowy oraz odmawia postawienia kredytu do dyspozycji kredytobiorcy lub wypłaty kredytu, jeżeli:
 - 1) kredytobiorca, w terminie określonym w umowie, nie spełnił określonych w umowie warunków wypłaty kredytu;
 - 2) przed wypłatą chociaż części kredytu zaszły okoliczności nieznane bankowi w dniu podpisania umowy, skutkujące wystąpieniem zagrożenia terminowej spłaty kredytu;
 - 3) przed wypłatą chociaż części kredytu w stosunku do kredytobiorcy zostało wszczęte i pozostaje w toku postępowanie egzekucyjne.
4. Odstąpienie od umowy lub rezygnacja z jej zawarcia nie zwalnia kredytobiorcy z obowiązku zapłaty prowizji przygotowawczej, a w przypadku jej zapłacenia nie uprawnia do żądania jej zwrotu.
5. Wypłata kredytu następuje w sposób określony w umowie.
6. Kredytobiorca zobowiązany jest wykorzystać kredyt w sposób i na cel określony w umowie.
7. Niewykorzystanie kredytu lub jego transzy w ustalonym w umowie terminie oznacza rezygnację kredytobiorcy z tej części kredytu, o ile postanowienia umowy nie stanowią inaczej.

Rozdział 6. Zobowiązania i uprawnienia kredytobiorcy

§ 14

1. Kredytobiorca zobowiązany jest w całym okresie kredytowania, zgodnie z umową, do składania w banku informacji oraz dokumentów, służących ocenie jego sytuacji finansowej i gospodarczej, w tym zdolności kredytowej oraz umożliwiających kontrolę wykorzystania i spłaty kredytu.
2. Kredytobiorca zobowiązany jest umożliwić, na żądanie lub w terminach wskazanych w umowie, przeprowadzenie pracownikowi banku lub innej wskazanej osobie inspekcji przedsięwzięcia /inwestycji, siedziby kredytobiorcy, miejsc prowadzenia działalności, przedmiotu zabezpieczenia kredytu.

§ 15

1. Kredytobiorca może wystąpić z wnioskiem o zmianę umowy, a w szczególności o:
 - 1) wydłużenie umowy i odnowienie kredytu na kolejny okres w odniesieniu do kredytów odnawialnych;
 - 2) podwyższenie kwoty kredytu;
 - 3) prolongatę spłaty całości lub części kredytu.
2. Zmiany, o których mowa w ust. 1, mogą zostać dokonane po:
 - 1) uznaniu, że kredytobiorca posiada zdolność kredytową;
 - 2) podpisaniu aneksu do umowy;
 - 3) spełnieniu przez kredytobiorcę warunków określonych w aneksie do umowy.

Rozdział 7. Spłata kredytu

§ 16

1. Wykorzystany kredyt wraz z odsetkami podlega spłacie w terminach, kwotach i na zasadach określonych w umowie.
2. W przypadku kredytów odnawialnych spłata kredytu następuje każdorazowo w momencie uznania środkami odpowiednio rachunku bieżącego albo rachunku kredytowego.
3. Kredytobiorca zobowiązany jest wpłacać środki przeznaczone na spłatę kredytu na rachunek obsługi kredytu, za wyjątkiem kredytów w rachunku bieżącym, w których każda wpłata na rachunek bieżący zmniejsza saldo zadłużenia.
4. Jeżeli termin spłaty całości lub części kredytu albo odsetek przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, spłata kredytu powinna nastąpić w pierwszym dniu roboczym po terminie spłaty.
5. Spłata części kredytu przed terminami określonymi w umowie wymaga zmiany terminarza spłat oraz podpisania stosownego aneksu do umowy, chyba że umowa stanowi inaczej.
6. Spłata całej kwoty zaciągniętego kredytu przez kredytobiorcę wraz z należnymi odsetkami i prowizjami oznacza wygaśnięcie umowy.
7. W przypadku kredytów odnawialnych, skutek wygaśnięcia umowy następuje po spłacie kredytu wraz z należnymi odsetkami, prowizjami oraz innymi kosztami wynikającymi z umowy, w dniu ostatecznego terminu spłaty kredytu i odsetek.

Rozdział 8. Reklamacje, skargi, wnioski

§ 17

1. Kredytobiorca zobowiązany jest na bieżąco sprawdzać prawidłowość wykonania przez bank postanowień wynikających z umowy.
2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, niewykonania lub nienależytego wykonania przez bank postanowień, o których mowa w ust. 1, kredytobiorca może złożyć reklamację.
3. Reklamacja winna być złożona niezwłocznie, bezpośrednio po stwierdzeniu niezgodności lub powzięcia wiadomości o zdarzeniu dającym powód do złożenia reklamacji.
4. Złożenie reklamacji nie zwalnia kredytobiorcy z obowiązku terminowego regulowania zobowiązań wobec banku.

§ 18

1. Reklamacja klienta instytucjonalnego może być złożona:
 - 1) osobiście w siedzibie lub w placówce banku formie pisemnej lub ustnej do protokołu;
 - 2) telefonicznie poprzez kontakt z siedzibą lub placówką banku, których numery podane są na stronie internetowej banku;
 - 3) przesyłką pocztową na adres pocztowy siedziby lub placówki banku, podane na stronie internetowej banku;
 - 4) z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej poprzez wysłanie maila na adres podany na stronie internetowej banku.
2. Treść reklamacji złożonej w formie pisemnej powinna zawierać:
 - 1) imię i nazwisko lub nazwę składającego reklamację;
 - 2) adres korespondencyjny;
 - 3) dokładny opis zdarzenia lub przedmiotu zastrzeżeń klienta;

- 4) oczekiwany przez klienta stan po rozpatrzeniu zastrzeżeń;
 - 5) własnoręczny podpis składającego reklamację zgodny z zasadami reprezentacji klienta,
 - 6) numer telefonu w przypadku wyrażania przez klienta woli otrzymania odpowiedzi na reklamację za pośrednictwem poczty elektronicznej (e-mail) - za pośrednictwem telefonu zostanie przekazane hasło do otwarcia korespondencji).
3. Jeżeli bank stwierdzi brak informacji wymaganych do rozpatrzenia reklamacji, bank zwraca się do klienta o ich uzupełnienie w formie, w jakiej klient złożył reklamację.
 4. Jeśli klient odmówi podania wszystkich danych niezbędnych do rozpoczęcia procesu dotyczącego rozpatrzenia reklamacji, bank informuje klienta, że rozpatrzenie reklamacji nie będzie możliwe ze względu na niekompletność oświadczenia klienta; niezależnie od powyższego, bank udziela odpowiedzi na reklamację w terminie określonym w ust. 5, a w szczególnie skomplikowanych przypadkach w terminie określonym w ust.6.
 5. Bank odpowiada na reklamację bez zbędnej zwłoki nie później niż w terminie 30 dni kalendarzowych od daty wpływu reklamacji do banku.
 6. W szczególnie skomplikowanych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 5 może ulec wydłużeniu do 60 dni kalendarzowych; za szczególnie skomplikowane przypadki uznaje się konieczność uzyskania przez bank od podmiotów trzecich współpracujących z bankiem informacji niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, m.in. administratorów baz danych, sprawy związane z windykacją kredytów, sprawy spadkowe, fraudy.
 7. W przypadku braku możliwości udzielenia odpowiedzi na złożoną reklamację w terminie określonym w ust. 5, bank w formie pisemnej w terminie 14 dni od dnia wpływu reklamacji:
 - 1) wyjaśnia przyczyny opóźnienia w rozpatrywaniu reklamacji;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone w celu rozpatrzenia sprawy;
 - 3) wskazuje przewidywany termin udzielenia odpowiedzi, który nie może być dłuższy niż 60 dni kalendarzowych od daty wpływu reklamacji do banku.
 8. Do zachowania terminu, o którym mowa w ust. 5 i 6 wystarczy wysłanie odpowiedzi do klienta przed jego upływem.
 9. Udzielając odpowiedzi na reklamację bank bierze pod uwagę stan faktyczny istniejący w ostatnim dniu terminu na udzielenie odpowiedzi na reklamację, określonego w ust. 5, a w szczególnie skomplikowanych przypadkach w ust. 6, chyba że informacje i ewentualne dokumenty, jakimi dysponuje bank, umożliwiają udzielenie odpowiedzi wcześniej.
 10. W przypadku, gdy zmianie ulegnie stan faktyczny, w oparciu o który bank udzielił odpowiedzi na reklamację, bank ponownie rozpoznaje reklamację biorąc pod uwagę zmieniony stan faktyczny, o ile zmiany nastąpiły na korzyść klienta.
 11. Odpowiedź na reklamację udzielana jest w formie pisemnej i wysyłana:
 - 1) przesyłką pocztową na adres wskazany w reklamacji przez klienta, z zastrzeżeniem pkt 2;
 - 2) wyłącznie na wniosek klienta z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej na adres mailowy, z którego reklamacja została wysłana, chyba że klient poda w reklamacji inny adres mailowy poprzez załączenie skanu odpowiedzi.

§ 19

1. Klient może składać do banku skargi - wystąpienie klienta, kierowane do banku, zawierające zastrzeżenia do działań/zachowania pracownika/ów banku.
2. Klient może składać do banku wnioski w zakresie dotyczącym poprawy funkcjonowania banku, lepszego zaspokojenia potrzeb klientów banku, usprawnienia pracy lub poszerzenia oferty.
3. Do skarg i wniosków stosuje się odpowiednio postanowienia niniejszego rozdziału za wyjątkiem § 20 ust. 2 pkt 4 i ust. 3.

§ 20

1. Bank jest podmiotem podlegającym nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Od stanowiska zawartego w odpowiedzi na reklamację klient może:
 - 1) odwołać się do Prezesa Zarządu banku, a w przypadku złożenia skargi na działalność Zarządu do Rady Nadzorczej banku, poprzez złożenie odwołania w formie i miejscu właściwym dla reklamacji;
 - 2) złożyć zapis na sąd polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego;
 - 3) wystąpić z powództwem do sądu powszechnego;
 - 4) w przypadku klientów będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą, rolnikami, wspólnikami spółki cywilnej - złożyć do Rzecznika Finansowego wniosek o rozpatrzenie sprawy lub wniosek o pozasądowe rozwiązanie sporu; adres strony internetowej Rzecznika Finansowego to www.rf.gov.pl.
3. Podmiotami uprawnionymi do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów zaistniałych pomiędzy bankiem, a klientami będącymi osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą (w tym wspólnikami spółki cywilnej) lub rolnikiem jest:

- 1) Rzecznik Finansowy, adres strony internetowej: www.rf.gov.pl;
- 2) Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego, adres strony internetowej: www.knf.gov.pl.

Rozdział 9. Zakończenie umowy

§ 21

1. Bank ma prawo obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę w przypadkach określonych w umowie.
2. Termin wypowiedzenia wynosi 30 dni, od dnia następującego po dniu doręczenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, a w przypadku zagrożenia upadłością 7 dni.
3. W przypadku wypowiedzenia umowy kredytobiorca zobowiązany jest spłacić kredyt do upływu okresu wypowiedzenia; po upływie tego terminu kredyt staje się wymagalny.
4. W przypadku wypowiedzenia umowy, kredytobiorca nie może domagać się od banku wypłaty niewykorzystanej części kredytu.
5. W okresie wypowiedzenia bank nie udziela kredytobiorcy nowych kredytów i nie zwiększa zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów w stosunku do salda zadłużenia występującego w dniu wypowiedzenia umowy.

§ 22

1. Jeżeli kredytobiorca nie dokona spłaty całości lub części kredytu, odsetek, prowizji lub opłat, lub którejkolwiek z tych należności w terminie określonym w umowie, lub wskazanym przez bank w odrębnym wezwaniu, bank ma prawo do przymusowego dochodzenia roszczeń, w tym wszczęcia postępowania egzekucyjnego.
2. Kredytobiorca zobowiązany jest pokryć koszty związane z przymusowym dochodzeniem roszczeń przez bank na zasadach określonych w umowie lub przepisach ustawowych.
3. Należności banku zaspokajane są w następującej kolejności:
 - 1) koszty sądowe, koszty windykacji, rozumiane jako koszty opłat pocztowych, monitów, wezwań, koszty opinii rzeczoznawców, uzasadnione koszty pomocy prawnej, koszty poniesione w związku z odebraniem przedmiotu stanowiącego zabezpieczenie, itp.;
 - 2) prowizje i opłaty;
 - 3) odsetki od przeterminowanych należności;
 - 4) odsetki zaległe od kredytu;
 - 5) kapitał zaległy;
 - 6) odsetki bieżące od kredytu;
 - 7) kapitał bieżący.
4. Bank może jednostronnie zmienić sposób zaspokojenia należności określony w ust. 3, za wyjątkiem kredytobiorców – osób fizycznych. O dokonaniu takiej zmiany bank informuje kredytobiorcę.
5. W sytuacji, gdy bank, dochodząc swych roszczeń w ramach przyjętych zabezpieczeń uzyska kwotę:
 - 1) równą wierzytelności banku z tytułu niespłaconej w terminie całości lub części wykorzystanego kredytu wraz z należnymi bankowi odsetkami, prowizjami i innymi kosztami wynikającymi z umowy lub przepisów ustawowych – zobowiązanie kredytobiorcy wobec banku wygasa;
 - 2) niższą od kwoty niespłaconej w terminie części lub całości wykorzystanego kredytu wraz z należnymi odsetkami, prowizjami i innymi kosztami wynikającymi z umowy lub przepisów ustawowych – bank dochodzi zapłaty różnicy od kredytobiorcy oraz innych osób zobowiązanych;
 - 3) wyższą od kwoty wierzytelności banku z tytułu niespłaconej w terminie całości lub części wykorzystanego kredytu wraz z należnymi odsetkami, prowizjami i innymi kosztami wynikającymi z umowy lub przepisów ustawowych – zobowiązanie kredytobiorcy wygasa, zaś bank zwraca uzyskaną nadwyżkę kredytobiorcy.
6. Ostateczne rozliczenie kredytobiorcy z tytułu kredytu, odsetek i innych kosztów oraz zwrot lub zwolnienie zabezpieczenia nastąpi po całkowitej spłacie kredytu przez kredytobiorcę.

Rozdział 10. Postanowienia końcowe

§ 23

1. Rozwiązanie umowy lub jej zmiana wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności, o ile umowa lub regulamin nie stanowi inaczej.
2. Jeżeli w umowie lub regulaminie mowa jest o dniach, bez wyraźnego wskazania, że termin określono w dniach roboczych, przyjmuje się, że mowa jest o dniach kalendarzowych.
3. W sprawach nieuregulowanych w umowie lub regulaminie, stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy prawa.

§ 24

1. Regulamin stanowi załącznik do umowy i jest jej integralną częścią.
2. Bank zastrzega sobie prawo zmiany regulaminu z ważnych przyczyn, za które uznaje się:

- 1) wprowadzenie zmian w powszechnie obowiązujących przepisach prawa regulujących działalność sektora bankowego lub świadczone przez banki usługi w zakresie określonym regulaminem;
 - 2) zmianę interpretacji przepisów regulujących działalność sektora bankowego lub świadczone przez banki usługi wynikające z orzeczeń sądów, w tym sądów Wspólnot Europejskich, decyzji, rekomendacji lub zaleceń Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego lub innych właściwych w tym zakresie organów, lub urzędów kontrolnych, w tym organów i urzędów Unii Europejskiej w zakresie dotyczącym usług określonych regulaminem;
 - 3) dostosowanie do koniecznych zmian w systemach teleinformatycznych lub telekomunikacyjnych banku lub innych podmiotów, z usług których bank korzysta lub będzie korzystać przy wykonywaniu czynności bankowych lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową, w zakresie dotyczącym usług określonych regulaminem;
 - 4) zmiany rozwiązań organizacyjno-technicznych dotyczących wykonywania przez bank czynności bankowych lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową, w szczególności mających na celu wzrost bezpieczeństwa danych objętych tajemnicą bankową, w zakresie dotyczącym usług określonych regulaminem;
 - 5) zmiany zakresu lub formy realizacji czynności bankowych lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową, w zakresie dotyczącym usług określonych regulaminem;
 - 6) zmiany oferowanych przez bank usług.
3. Bank na co najmniej 14 dni przed proponowaną datą wejścia w życie zmiany, w trakcie trwania umowy, zawiadamia kredytobiorcę o dokonanej zmianie:
- 1) taryfy;
 - 2) regulaminu, przy czym wprowadzenie do oferty banku nowego produktu lub usługi nie wymaga powiadomienia o zmianie regulaminu w tym zakresie.
4. Zawiadomienie o zmianach, o których mowa w ust. 2 oraz §12 ust. 4 regulaminu, bank wysyła:
- 1) w formie pisemnej, na adres do korespondencji podany przez kredytobiorcę lub
 - 2) w formie elektronicznej, na adres elektroniczny wskazany przez kredytobiorcę lub
 - 3) w postaci elektronicznej za pośrednictwem portalu internetowego eDokumenty.¹
5. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 4, bank wysyła w formie elektronicznej, jeżeli kredytobiorca wyrazi zgodę na tę formę otrzymywania od banku informacji o dokonanych zmianach.
6. Niezależnie od postanowień ust. 3, bank może zamieścić zawiadomienie opisane w ust. 4, w postaci komunikatu wywieszanego w placówkach banku lub zamieszczanego na stronie internetowej banku.
7. Jeżeli przed proponowanym dniem wejścia w życie zmian kredytobiorca nie dokona wypowiedzenia umowy i nie odmówi przyjęcia zmian, uznaje się, że zmiany zostały przyjęte i obowiązują strony od dnia wskazanego w zawiadomieniu o wprowadzonej zmianie.
8. Bank zawiadamiając o zmianach, o których mowa w ust. 2 oraz w §12 ust. 4, powiadamia jednocześnie kredytobiorcę, że:
- 1) jeżeli przed proponowaną datą wejścia w życie zmian kredytobiorca nie odmówi przyjęcia zmian i nie wypowie umowy, zmiany obowiązują od dnia wskazanego w zawiadomieniu o wprowadzonej zmianie;
 - 2) kredytobiorca ma prawo, przed datą wejścia w życie zmian, odmówić przyjęcia zmian i wypowiedzieć umowę; okres wypowiedzenia wynosi 30 dni i jest liczony od daty wpływu wypowiedzenia do banku.
9. W przypadku wypowiedzenia umowy, kredytobiorca zobowiązany jest spłacić kredyt do upływu okresu wypowiedzenia.

§ 25

1. Kredytobiorca zobowiązany jest do niezwłocznego i zgodnego z prawdą informowania banku o:
 - 1) zmianach danych, dezaktualizacji informacji przekazanych bankowi w związku z zawartą umową;
 - 2) okolicznościach mających lub mogących mieć wpływ na sytuację prawną lub finansową kredytobiorcy, jego poręczycieli, ustanowionych prawnych form zabezpieczeń spłaty kredytu.
2. Bank przesyła wszelkie oświadczenia lub zawiadomienia na podany przez kredytobiorcę adres do korespondencji/adres siedziby/adres prowadzonej działalności gospodarczej. W przypadku powiadomienia przez kredytobiorcę o zmianie tego adresu, na nowy adres podany w powiadomieniu.

§ 26

Regulamin na podstawie art. 384 Kodeksu cywilnego i art. 109 ust. 2 Prawa bankowego jest wiążący dla kredytobiorcy i banku.

¹ opcja dostępna po uruchomieniu usługi przez bank.